

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки підприємства та організації
підприємницької діяльності

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ _____ ” _____ 2021 р.

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності»
на тему:
**«Шляхи та резерви підвищення конкурентоспроможності підприємства»
(на прикладі ПАТ «Одескабель»)**

Виконавець:
студентка ЦЗВФН 4 курсу, 4 групи
Гончарук Наталія Вікторівна

Науковий керівник:
д.е.н., професор,
Янковий Олександр Григорович

*Структура змістової частини реферату кваліфікаційної роботи бакалавра***ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ**

Актуальність теми. В сьогоденних умовах господарювання проблема підвищення конкурентоспроможності підприємств набуває значної актуальності. Це пояснюється посиленням інтенсивності розвитку всіх процесів економічного середовища, зміною факторів впливу зовнішнього середовища в результаті зростання глобалізаційних процесів, підвищенням ризику господарської діяльності.

Конкурентоспроможність підприємств базується на якості, швидкості прийняття рішень, технічних перевагах, обслуговуванні і диференціації продукції. Ключовим фактором конкурентоспроможності, якщо мається на увазі рівень підприємства, є підвищення загальної продуктивності. У науковій літературі превалює визначення конкурентоспроможності підприємства як його здатності створювати і реалізовувати продукцію, цінові та нецінові якості якої більш привабливі, ніж в аналогічній продукції конкурентів.

Досягнення високого рівня конкурентоспроможності підприємств є одним із найважливіших завдань соціально-економічного розвитку країни. Успішне функціонування вітчизняних підприємств - це необхідна умова забезпечення економічної безпеки, підвищення рівня життя населення країни і успішної інтеграції України у світове економічне співтовариство.

Слід зазначити, що розробка теоретичної та практичної концепції підвищення конкурентоспроможності підприємств є складною проблемою. Залежності від впливу зовнішнього середовища, внутрішніх чинників, стратегічних завдань, індивідуальних особливостей підприємства концепція підвищення конкурентоспроможності може включати в себе безліч різних елементів: організаційно-управлінських, технологічних, маркетингових, фінансових, інвестиційних та інших. Тому керівництво вітчизняних підприємств повинне сформулювати відповідальне і більш глибоке наукове осмислення самої категорії конкурентоспроможності у всій різноманітності факторів, що її визначають.

Мета роботи- дослідження шляхів та резервів підвищення конкурентоспроможності підприємства на прикладі ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель».

Завдання дослідження:

- 1) визначити поняття та сутність конкурентоспроможності підприємства;
- 2) розглянути зв'язок конкурентоспроможності підприємства з конкурентоспроможністю продукції;
- 3) описати фактори, що визначають конкурентоспроможність підприємства промисловості;
- 4) провести коротку характеристику підприємства ПАТ «Одеський

кабельний завод «Одескабель»;

(продовження додатка Н)

5) дослідити динаміку показників фінансово-господарської діяльності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»;

6) оцінити техніко-економічні параметри, що характеризують ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» і його головних конкурентів;

7) обґрунтувати шляхи і резерви підвищення конкурентоспроможності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель».

Об'єктом дослідження в роботі є процес формування та підвищення конкурентоспроможності підприємства промислового сектору економіки.

Предметом дослідження є теоретичні та науково-практичні засади економічного забезпечення підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та визначених завдань в роботі використана система загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: системний аналіз, порівняння, формалізація, метод ключових понять, індукції, дедукція (під час вивчення теоретико-методологічних засад конкурентоспроможності підприємства); економіко-статистичний аналіз, вертикальний та горизонтальний аналіз, конкурентний аналіз, графічний та табличний методи (під час дослідження конкурентоспроможності промислового підприємства); наукової абстракції, проектного аналізу та узагальнення (під час обґрунтування шляхів та резервів підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства).

Інформаційну базу дослідження складають фінансова та статистична звітність ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», підручники та монографії, наукові статті, аналітичні доповіді вітчизняних і зарубіжних вчених в сфері конкуренції, конкурентоспроможності підприємства, стратегії та стратегічного управління підприємства, законодавчі документи, електронні ресурси світової мережі Internet, а також власні дослідження.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують шість підрозділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменування) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 102 сторінки. Основний зміст викладено на 84 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади конкурентоспроможності промислового підприємства**» розглянуті поняття та сутність конкурентоспроможності підприємства, визначений зв'язок конкурентоспроможності підприємства з конкурентоспроможністю продукції, охарактеризовані фактори, що визначають конкурентоспроможність підприємства промисловості.

У другому розділі «**Аналіз конкурентоспроможності підприємства на прикладі ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»**» проведена коротка характеристика підприємства ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»,

досліджена динаміка показників ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», проаналізовані техніко-економічні параметри, що характеризують ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» і його головних конкурентів.

У третьому розділі *«Шляхи і резерви підвищення конкурентоспроможності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»»* виявлені резерви підвищення конкурентоспроможності підприємства, економічно обґрунтовані шляхи зростання конкурентних позицій ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі.

Сьогодні ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» є одним з лідерів СНД з виробництва у відповідності до світових стандартів: телефонних кабелів зв'язку; волоконно-оптичних кабелів; ЛАН-кабелів; радіочастотних кабелів; силових кабелів та нагрівальних кабелів. Підприємство протягом багатьох років робить акцент на якості продукції, що випускається, і конкурентних цінах, модернізації і розширенні виробництва, висококваліфікованих кадрах та організації управління відповідно до світових стандартів. Такий вектор розвитку компанії дозволяє заводу за правом бути лідером не тільки в своїй галузі, а й одним із зразкових підприємств всієї країни.

В роботі було проведене дослідження динаміки фінансово-економічних показників ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» за 2018-2020 роки. Можна зробити висновок про розширення діяльності підприємства протягом 2019-2020 років у порівнянні до 2018 року, так як балансова вартість сукупних активів та пасивів зростає щороку. Оцінка ліквідності балансу ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» дає змогу стверджувати, що баланс підприємства є неліквідним – виконується тільки одна з чотирьох умов ліквідності, динаміка всіх показників за 2020 рік негативна. Всі розраховані показники ліквідності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» мають незадовільні значення і негативну динаміку за 2018-2020 роки. В цілому, можна зробити висновок, що ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» неліквідне та неплатоспроможне, воно не може покрити свої поточні зобов'язання. При цьому основні виробничі фонди ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» дуже зношені, тому потребують значних витрат на їх утримання. Аналіз показників ділової активності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» показав, що протягом останніх трьох років поточні активи, кредиторська заборгованість та товарно-матеріальні цінності стали обернутися довше, тобто перетворення запасів в гроші стало уповільненим у порівнянні до 2018 року. В цілому всі значення показників рентабельності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» мають незадовільні значення станом на 2020 рік, що свідчить про неефективність господарської діяльності підприємства у цей період. В динаміці всі значення показників рентабельності скорочуються. Порівняльна оцінка техніко-економічних параметрів ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» та його основних конкурентів показала, що ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» є сильним підприємством на українському ринку кабельної продукції. В ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» висока якість продукції, непогана репутація, новітні виробничі потужності і високий рівень технологічного забезпечення, що сприяє підвищенню ефективності господарської діяльності підприємства. Але на міжнародному ринку кабельної продукції позиція ПАТ «Одескабель» є доволі слабка. На міжнародних ринках продукція ПАТ «Одеський кабельний завод

«Одескабель» представлена недостатньо, тому підприємство мало впізнане. Підприємства-конкуренти виробники кабельної продукції країн далекого зарубіжжя виграють в конкурентній боротьбі за рахунок використання у виробництві нових наукових технологій та налагоджених механізмів постачання на ринок і продажу своєї продукції.

Основними резервами підвищення конкурентоспроможності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» в цілому та конкурентних переваг його продукції зокрема є: зростання обсягів продажу продукції на зарубіжних ринках; активізація інноваційно-інвестиційної діяльності; технічне переозброєння підприємства; вдосконалення системи управління трудовою мотивацією і персоналом; вибір конкурентних стратегій розвитку на основі ключових факторів успіху; підвищення якості продукції, впровадження систем управління якістю і їх сертифікація; вдосконалення фінансового менеджменту; комплексний підхід до диверсифікації і планування виробництва; розробка заходів, спрямованих на ефективне використання всіх видів ресурсів; реорганізація системи обліку і аналізу витрат; формування системи управління забезпеченням конкурентоспроможності та вдосконалення її інформаційного забезпечення; вдосконалення маркетингової орієнтації і зміцнення маркетингової служби з її орієнтацією на вивчення потреб споживачів; досягнення єдності всіх ланок та процесів управління в зовнішній і внутрішній політиці підприємства. ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», як провідному виробнику кабельної продукції необхідно досліджувати світові тенденції й новації в кабельній промисловості, та впроваджувати досвід провідних світових компаній з виробництва кабелю. Щоб підвищити міжнародну конкурентоспроможність ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», доцільно запровадити інтернет-продажі, наприклад, через системи Alibaba та Amazon. Також для підвищення конкурентоспроможності підприємству доцільно сконцентрувати увагу на вирішенні наступних взаємопов'язаних завдань: створення конкурентоспроможної на світовому ринку продукції; дотримання міжнародних стандартів якості DIN ISO 9001 та DIN EN 9100; проведення гнучкої цінової політики; організація ефективної системи збуту; управління просуванням кабельної продукції на міжнародному ринку. Важливим шляхом підвищення конкурентоспроможності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» є розширення обсягів виробництва продукції, яка користується попитом на ринку. Для цього підприємству слід постійно розробляти нові види продукції, удосконалювати виробничу базу та розширювати виробничі потужності. Для нарощення обсягів випуску продукції, яка користується попитом, ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», рекомендовано запустити дві лінії виробництва одножильного, двошкульного кабелю, кабелю для мережі з повністю оптоволоконним доступом компанії HefeiTongding Optical-Electronics TechnologyCo. Планується, що підприємство за рахунок реалізації проекту отримає значний додатковий дохід та підвищить рівень своєї конкурентоспроможності.